

Konspekt dla młodzieży

Niniejszy konspekt jest częścią kampanii społecznej NIESTYGMATYCY opracowanej przez Dzieło Pomocy św. Ojca Pio w ramach Jubileuszowego Roku św. Ojca Pio.

Autor: Ewa Korbut – [Dzieło Pomocy św. Ojca Pio](#)

Temat: „Zobacz we mnie kogoś więcej niż tylko bezdomnego”

1. Cele:

- Uczeń zauważa problem bezdomności.
- Uczeń poznaje historie osób bez domu.
- Uczeń rozumie, że stereotypy o osobach ubogich i bezdomnych są krzywdzące i często nieprawdziwe.
- Uczeń rozumie, że sam może mądrze pomagać osobom ubogim i chce to robić.

2. Słowa kluczowe:

Stygmat, stygmatyzacja społeczna, ubóstwo, bieda, bezdomność, osoba bezdomna.

3. Uwagi metodyczne:

a. pomoce dydaktyczne:

prezentacja multimedialna

świadczenia osób bezdomnych – wydruk, ksero w odpowiedniej ilości

b. metody:

burza mózgów, praca z tekstem,

c. literatura i środki audiowizualne:

– wykorzystane:

<http://www.niestygmacycy.pl>

<https://www.mpips.gov.pl/aktualnosci-wszystkie/pomoc-spoeczna/art,8681,mniej-osob-bezdomnych.html>

[„Raport o biedzie” 2017 – Stowarzyszenie Wiosna, Szlachetna Paczka](#)

– polecane:

<https://www.deon.pl/religia/wstajemy-z-kanapy/art,1,prawie-wszystko-o-bezdomnosc.html>

<http://www.dzielopomocy.pl/dlaczego>

http://www.dzielopomocy.pl/images/biuletyn/biuletyn_17.pdf

4. Plan:

- A. Wstęp – WIDZIEĆ czas ok. 15 min.
- B. Rozwinięcie – OSĄDZIĆ czas ok. 25 min.
Grupowa praca z tekstem
- C. Zakończenie – DZIAŁAĆ czas ok. 5 min.

5. Przebieg:

A. WIDZIEĆ

1) Tworzenie definicji

Na tablicy nauczyciel pisze słowo „STYGMATY”:

- Nauczyciel prosi, by każdy z uczniów napisał definicję (skojarzenia) tego słowa na rozdanych karteczkach;
- Nauczyciel zbiera karteczki i odczytując propozycje uczniów zapisuje definicje i skojarzenia (skojarzenia podobne obok siebie).
- Najprawdopodobniej definicje będą oscylować wokół dwóch wiodących:
Stygmat (gr. στίγμα dpn. στίγματος 'znamię, piętno')

- ✓ **religijnie:** rany odpowiadające ranom Chrystusa na czole, dłoniach, stopach i boku. Człowiek, u którego takie rany występują, nazywany jest stygmatykiem – przykład św. Ojciec Pio – którego 100-lecie otrzymania stygmatów obchodzimy;
- ✓ **społecznie:** piętno, „łatka”, nadawania określeń dotyczących zachowania jednostkom, grupom społecznym lub kategoriom społecznym, w wyniku czego przyjmują one nadane im cechy i zaczynają działać zgodnie z przypisanymi im etykietami. Proces naznaczania społecznego (przypięcie komuś etykietki) odbywa się zawsze przy określaniu negatywnej grupy odniesienia. Naznaczanie bywa przyczyną deprecjonowania jednostek i grup społecznych. Jest on też bazowym mechanizmem tworzenia stereotypów. Proces stygmatyzacji społecznej można porównać do bycia oślepionym. Patrzymy na kogoś i całą jego osobę, wszystkie cechy, tajemnicę, jaką nosi w sobie redukujemy do jednego wymiaru, związanego z określoną cechą, która staje się piętnem, stygmatem. Nie dostrzegamy wówczas innych cech tej osoby, ulegają one unieważnieniu, marginalizacji, a oślepiający nas stygmat staje się jedynym źródłem naszych oczekiwań i stereotypowego obrazu człowieka, którego w ten sposób piętnujemy. Jedną z najczęściej stygmatyzowanych grup społecznych są osoby bezdomne.

Przykład:

- nazwaniu kogoś, kto raz złamał prawo – kryminalistą;
- **określnie osoby bezdomnej, żebrzącej – MENELEM, PIJAKIEM, LUMPEM**

Podsumowanie nauczyciela – odczytanie definicji (slajd) oraz nakreślenie celu kampanii NIESTYGMATYCY:

Bardzo często to właśnie stygmatyzacja osób bezdomnych utrudnia im powrót do samodzielnego życia. Stąd pomysł na kampanię „NIESTYGMATYCY”, która chce nas uwrażliwić na los osób bez domu.

2) **Burza mózgów – tworzenie życiorysu**

Nauczyciel pokazuje zdjęcie (slajd 4) osoby bezdomnej (stereotypowa osoba bezdomna) – zadając pytania, zapisuje na tablicy odpowiedzi.

Pytania:

- Ile ta osoba ma lat?
- Skąd może pochodzić?
- Jakie ma wykształcenie?
- Czy gdzieś pracowała?
- Co się stało, że ta osoba znalazła się na ulicy?

3) **Przedstawienie kilku faktów o bezdomności w Polsce:**

- W Polsce żyje **33 410** osób bezdomnych (wg. badań Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Polityki Społecznej z lutego 2017).
- To nieprawda, że osoby bezdomne są niewykształcone – w tym samym badaniu **663 potwierdziło, że ma wykształcenie wyższe (2,11%) a 5175 – średnie (16,51%)**.
- **Bezdomnych z wyboru nie ma**, a dotknięci tym stanem chcą się z niego jak najszybciej wydostać.
- **8 mln Polaków doświadcza ubóstwa i wykluczenia społecznego**. W skrajnej biedzie żyje w Polsce tyle samo ludzi, ile mieszka w Warszawie. Nie stać ich na realizację nawet tych potrzeb, których niezaspokojenie prowadzi do biologicznego wyniszczenia. Co piąte gospodarstwo domowe z kredytem zaciąga kolejne długi tylko po to, by mieć za co spłacać wcześniejsze zobowiązania. Jeśli bieda i ubóstwo w Polsce to tylko margines, zepchnęliśmy na niego tylko 8 mln Polaków. Tylu ludzi nie potrafi zaspokoić swoich bieżących potrzeb, wykorzystując stałe źródło dochodu. Tylu samo mieszka w województwach Pomorskim, Lubelskim, Świętokrzyskim i Warmińsko-Mazurskim razem wziętych.
- **Rodzina, mieszkanie (dom), praca, zdrowie – to wartości** najczęściej wymieniane przez osoby bezdomne. Autorytetem dla większości ludzi bez domu jest osoba bez nałogów, rozumiejąca innych i gotowa im pomagać.

Podsumowanie:

Nauczyciel zadaje pytania:

Czy ktoś z Was kiedyś rozmawiał z osobą bezdomną? Czy ktoś kiedykolwiek poznał konkretną historię człowieka bez domu? Więc skąd takie przeświadczenia? Jak reagujecie na takie osoby w miejscach publicznych, komunikacji miejskiej?

Skąd biorą się uprzedzenia do osób bezdomnych? Czy to nie jest stygmat, który nakładamy na te osoby, który utrudnia im powrót do domu?

B. OSĄDZIĆ

Poznaj osobę bezdomną – praca w parach bądź grupach po 4 osoby.

Załącznik – świadectwa osób bezdomnych opublikowane w ramach kampanii „NIESTYGMATYCY”.

Pytania:

1. Co takiego wydarzyło się w życiu osoby ze świadectwa, że straciła dom?
2. W czym sama ta osoba zawiniła? Czy zawsze jest to zależne od tej osoby?
3. Czy mogła sama temu zapobiec? Czy sama może wrócić „do domu”?
4. Co pomogło danej osobie w powrocie do „normalności”?
5. Kto i jak pomógł zmazać „stygmata”?

Prezentacja na forum klasy – grupy po kolei.

Podsumowanie:

Osoby bez domu, których świadectwa poznaliście, nazwane zostały w Dziele Pomocy św. Ojca Pio „NIESTYGMATYKAMI”. Ich historie pokazują nam, że warto być otwartym na drugiego człowieka, przełamywać stygmatyzujące oceny i wspólnie uczyć się wzajemnego szacunku i międzyludzkiej solidarności.

Spróbujmy stawić czoła stygmatyzacji, „zmazać” stygmata, które nas oślepiają i zniekształcają patrzenie na drugiego człowieka. Z nowym spojrzeniem wyjdźmy do osób, które do tej pory stygmatyzowaliśmy, by zobaczyć w nich kogoś więcej. Jeśli dodatkowo zauważymy, że możemy zrobić coś więcej, uczynimy to z radością.

C. DZIAŁAĆ

Co my możemy zrobić dla osób bezdomnych, jak zmazać STYGMAT?

– zebranie pomysłów uczniów, zapisanie na tablicy, prośba o wybranie jednej z nich i podjęcie się jej realizacji jako ZADANIA DOMOWEGO:

Propozycje:

- Udostępnić na swoim FB jedną z historii ze strony NIESTYGMATYCY.PL;
- Zorganizować zbiórkę na rzecz lokalnej organizacji pomagającej osobom bezdomnym, np.: Dzieło Pomocy św. Ojca Pio – skarpetki, koce, termosy;
- Skontaktować się z lokalnymi organizacjami charytatywnymi w sprawie wolontariatu;
- Stworzyć gazetkę w klasie lub na szkolnym korytarzu zwiększającą wiedzę na temat problemu bezdomności;
- Podzielenie się historią „zmazywania stygmatu” na <http://niestygmacycy.pl/formularz.html>.